

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Formannskapet	13.05.2025	21/25

Temaplan næring, «100 i 30», legges ut på høring.

Vedlagte dokumenter:

- 1 Saksprotokoll Finansiering av planarbeid - 100 i 30
- 2 Prosessplan mot vedtatt temaplan næring 2025
- 3 Temaplan næring

Ikke vedlagte dokumenter:

Temaplan næring- ettersendes etter «politisk verksted»

Hjemmel for behandling:

Delegeringsreglementet Kap. 4.1.1.

Saksopplysninger:

I Kommuneplanens samfunnsdel har Snåsa kommune satt seg et mål om at: «Innen 2032 skal vi ha flere Snåsninger, mer balansert alderssammensetning og arbeid til alle.».

Delmål: «Overordnet satsning er å gjøre Snåsasamfunnet mer attraktivt, både for oss som bor her, for tilflyttere, besøkende, næringsliv og næringsetablerer. Den fremlagte planen legger et grunnlag for at vi ved målrettet arbeid, skal oppnå hovedmålet i Kommuneplanens samfunnsdel.

Handlingsplanen er en oppfølging og konkretisering av Snåsa kommunes samfunnsplan,

Verdiskapingsstrategi for Trøndelag og regionrådets Næringsstrategi for Innherred.

Planen er utarbeidet i tett samarbeid med Snåsa Næringsforum og næringslivet i bygda. Innspillsmøtene har vært åpne for alle i bygda.

Vurdering:

Arbeidet med planen ble startet opp som en oppfølging av Kommuneplanens samfunnsdel. Det er også innhentet en vurdering fra Telemarksforskning rundt årsakene til befolkningsnedgangen i Snåsa. Knut Vareide, i Telemarksforskning, kom med sin vurdering av årsakssammenhenger knyttet til befolkningsutvikling:

«Det er et ambisiøst mål å få til en vekst i folketallet i Snåsa fram til 2032. Det vil være viktig å øke bostedskvalitetene slik som det legges opp til, og samtidig ha en god plan for å kommunisere og påvirke målgrupper. I den sammenhengen må en også være klar over at de fleste kommunene som en konkurrerer med som bosted også har likende planer, slik at det ikke vil være nok å gjøre noe, men en må gjøre det bedre enn de andre kommunene. Jeg tror det også er nødvendig å få til vekst i antall arbeidsplasser i kommunen,

og da vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet. Arbeidsplassutviklingen er fremdeles en av de viktigste forholdene som påvirker nettoflyttingen, også i de siste årene.

Så for å få vekst i folketallet må dere nok lykkes med fire ting: Forbedre bostedskvalitetene, kommunisere og påvirke målgrupper på en god måte, skape vekst i antall arbeidsplasser i næringslivet og til slutt øke boligbyggingen.

Og videre om utvikling av arbeidsplasser i næringslivet:

«Snåsa har ifølge SSBs sysselsettingsstatistikk 424 arbeidsplasser i næringslivet ved siste telling, det vil si på slutten av 2023. I 2000 var det 578. Ifølge analysene våre er det denne arbeidsplassnedgangen som har vært årsaken til at det har vært netto utflytting og befolkningsnedgang i kommunen. Etter våre analyser ville det ikke blitt nedgang i folketallet dersom arbeidsplassutviklingen hadde vært som landsgjennomsnittet»

«Skal det bli så høy nettoinnflytting til Snåsa at det motvirker fødselsunderskuddet de neste tiårene må det etter mitt skjønn være en arbeidsplassvekst i kommunen som er minst på linje, og helst over, resten av landet. Folk flytter etter arbeidsplassene i like høy grad nå som for 20 år siden»

«Det vil antakelig bli mangel på arbeidskraft i Norge de neste tiårene, dersom det ikke blir mye høyere innvandring enn tidligere antatt. Antall innbyggere i arbeidsdyktig alder vil slutte å vokse og etter hvert krympe. Det offentlige vil trenge flere, spesielt i helse og eldreomsorg. Det betyr at næringslivet på et sted bare kan skaffe arbeidskraften de trenger dersom bostedsattraktiviteten er høy. Så ja, det vil bli «viktig å skape samfunn er unge folk vil leve sine liv», men jeg er overbevist om at dette er steder som kan tilby jobber til de unge folkene på stedet».

Vareide peker på flere tiltak som er nødvendige for å lykkes med å nå målene våre. Temaplan Næring har et mål om å skape 100 nye arbeidsplasser i privat sektor innen 2030.

Temaplan ble valgt som metodikk og ikke en strategisk næringsplan. Valget ble gjort etter å ha hentet inn erfaringer fra flere andre kommuner og deres næringsarbeid. Steinkjer kommune har valgt en lignende løsning. Det samme har Verdal kommune. Planene er forskjellige, men mer handlingsorienterte enn det som er tradisjonell strategisk næringsplan.

Det legges opp til årlig rullering av planen, sånn at spesielt tiltakene skal være aktuelle og fokuset på målrettet arbeid holdes. Planen skal bidra til positiv arbeidsplassutvikling på Snåsa. Snåsa kommune skal ikke etablere arbeidsplassene, men kommunen skal være en tilrettelegger, brobygger og samarbeidspartner med næringslivet. Planen legger opp til at kommunen skal ta en mer proaktiv rolle, bruke de virkemidlene kommunen har og være en døråpner i forhold til virkemiddelapparatet utenfor kommunen.

Planen er utarbeidet i tett samarbeid med Snåsa Næringsforum og næringslivet. Arbeidsgruppa som har jobbet med planen har bestått av; Bård Vaag Landsem, Rakel Vesterhus, Audun Melhus, Siv Beate Eggen, Geir Brede, Arnt Einar Bardal, Hallvard Sandnes og Trine Hasvang Vaag. Arbeidsgruppa har hatt fire møter. I tillegg har det blitt gjennomført to innspills møter med næringslivet. Møtene var åpne. På det første innspills møte, var det 64 deltagere. På det andre møte, som ble holdt i mars i forbindelse med årsmøte til Snåsa Næringsforum, deltok ca. 30 personer. Kommunestyre har vært invitert til møtene og 8. mai vil det gjennomføres et «politisk verksted» på planen.

Kunnskapsgrunnlaget planen er basert på er eksisterende næringsliv, Verdiskapningsstrategien for Trøndelag og Næringsstrategien til Innherred Regionråd.

Om planen.

Planen har en målsetting om å legge til rette for etablering av 100 nye arbeidsplasser i privat sektor innen 2030, derav navnet 100 i 30. Kommunen er et viktig virkemiddel for å lykkes med å oppnå målsettingen. En

proaktiv kommune som evner å gripe fatt i mulighetene som dukker opp, klarer å bistå bedrifter som ønsker å etablere seg her, eller eksisterende næringsliv som har behov for bistand for å utvikle sin virksomhet, er et viktig overordna mål.

Satsningsområdene som er valgt i planen, er:

1. Opplevelser, reiseliv og kulturnæring
2. Industrivekst og teknologiutvikling
3. Bio- og sirkulære næringer (herunder primærnæringene)

Satsningsområdene er valgt ut fra hva hvor arbeidet har vist at det finnes et potensiale for vekst. Områder som ikke er nevnt som satsningsområde, er ikke utelatt. Men det er vurdert at vekst, for eksempel innen handel, vil komme som et resultat av vekst på andre områder. En proaktiv og offensiv kommune vil komme hele næringslivet til gode.

Handlingsplanen følger opp med tiltak innenfor de enkelte satsningsområdene.

Vurdering:

Planen som nå legges frem er et verktøy for å komme nærmere målet i Kommuneplanens Samfunnsdel. Planen er utarbeidet i tett samarbeid med næringslivet, noe som er et viktig suksesskriterie for å oppnå resultat.

Planen må ses i sammenheng med mye av utviklingsarbeidet som gjøres i Snåsa kommune. Mange av innspillene som kom på innspills møtene omhandlet bokvaliteter og tilgangen på attraktive boliger. Disse innspillene jobbes det videre med, men er ikke tatt inn i denne planen.

Målet om 100 nye arbeidsplasser i privat sektor innen 2030 er offensivt. Men det er mulig. Målet er også målbart. Offentlige tall, SSB, er tenkt brukt som måleparameter.

Nye arbeidsplasser er ikke tilstrekkelig for å oppnå målsettingene kommunen har satt seg. Å beholde eksisterende næringsliv er også en del av planen. Tydeligst er dette innenfor landbruk. Der er det blant annet satt inn tiltak for å beholde de melkebrukene som ikke har bygd om til løsdrift. Vi vet at dette er en kritisk fase hvor valget står mellom å satse eller å slutte. Kommunen sin rolle blir da å bidra til å finne bærekraftige løsninger som gjør at den enkelte ser en fremtid innenfor næringa.

De ulike satsningsområdene:

Opplevelser, reiseliv og kulturnæring.

Innenfor dette området har det skjedd mye spennende de siste årene. Snåsa har flere aktører innen dette satsningsområdet, men det er også en av de områdene vi ser et stort vekstpotensial innenfor.

Nye *Samien Sijte* er et viktig tilskudd til bygda og den Sørsamiske kulturen.

Snåsa begynner å sette fotavtrykk som festivalbygda- Etableringa av *Snåsa Gamefair*, som årlig jakt, fiske og friluftslivsfestival, med målsetting om å bli Norges største, er en viktig motor og skaper et større næringsgrunnlag for mange i kommunen. *Tjaktjen Tjåanghcoe*, sørsamisk høstfestival, festivalen arrangeres annethvert år på Snåsa.

Meirsmak, mat og kulturfestival som arrangeres på høsten, utvikler seg stadig og har etter vert blitt et arrangement som strekker seg over flere uker og har et mangfoldig og rikt program.

I tillegg til dette er det et stort utviklingspotensial i å utvikle merkevaren Seterbygda Snåsa, Smaken av Snåsa, Innlands havnebyen Viosen, RV763, for å nevne noen av de elementene som arbeidet med planen har løftet opp. Opplevelsesnæring og lokal mat ligger under dette satsningsområdet.

Aktørene i næringslivet er hver for seg relativt små aktører. For å sørge for nok utviklingskraft vil det være viktig med fellesprosjekter som gjør at næringslivet får utnyttet sitt vekstpotensial

Industrivekst og teknologiutvikling

Snåsa har ikke en omfattende industri. Men vi har noen større aktører, som Øverbygg, Hårr og Snåsavann. Å legge til rette for videreutvikling av disse er et viktig mål. I tillegg er det flere bedrifter som jobber med utvikling av ny teknologi og potensielt ny industri. Vingrip og Undseth- Smia, er eksempel på det. Der det er mulig, tilrettelegge for industrietablering som følge av lignende utviklingsprosjekter.

I den nylig vedtatte arealplanen er det lagt inn et nytt næringsareal på Heia, ved E6. I tillegg er det ferdigregulert et område på Jørstad Industriområde som er tilgjengelig.

Nye etableringer vil være et viktig suksesskriterium. Tilgjengeliggjøring av næringsarealene blir et viktig tiltak her.

Bio- og sirkulære næringer (herunder primærnæringene)

Landbruket, med jordbruk, skogbruk og reindrift er den største næringa på Snåsa. I tillegg er det den næringa som gir størst ringvirkninger i bygda. Landbruket er også den næringa hvor sysselsettinga i mange år har gått tilbake. Derfor vil det å beholde og videreutvikle arbeidsplassene og verdiskapninga her være vesentlig.

Målsetting om å beholde og øke arbeidsplassene innenfor næringa, følges også opp om konkrete målsettinger på volum.

Rekruttering er viktig for alle delene av landbruket, næringene er i prosess med generasjonsskifter. Generasjonsskifter fører ofte til at den nye generasjonen har ønsker om å utvikle bedriften sin. Å fange opp de behovene næringa har for tilrettelegging fra kommunen er viktig for å lykkes med å beholde å videreutvikle næringa.

Bio- og sirkulære næringer er mer enn landbruk.

Mulighetsrommet innenfor dette satsningsområde pekes på av bla Verdiskapningstrategien i Trøndelag. I strategien omtales potensialet på området som følger ;» «Økt bærekraftig verdiskaping og styrket internasjonal konkurranseevne» krever omstilling. Det innebærer at alle må ta i bruk kunnskap, teknologier og tjenester ved å videreutvikle samarbeidet mellom forvaltning, næringsliv og forskningsinstitusjoner. FNs bærekraftsmål ligger til grunn for all kommunal planlegging for å sikre at vi skaper et samfunn som takler klimautfordringene, samtidig som vi ivaretar et inkluderende arbeidsliv og økonomisk vekst. EUs grønne giv vil føre til økt etterspørsel og større krav til grønne og bærekraftige produkter og tjenester. Den grønne vekststrategien gir en tydelig retning og et mangfold av muligheter for produkter og tjenester uten, eller med lavt, klimaavtrykk. Dette vil påvirke trønderske bedrifters markeder. Med sterke forskningsmiljøer og

aktører innen bioøkonomi og teknologi, har Trøndelag et stort potensial for å kunne hevde seg nasjonalt og internasjonalt.»

Dette er et viktig satsningsområde hvor vi tenker at mulighetene er store.

Vurdering i forhold til folkehelse:

Å ha en jobb å gå til er viktig for livskvaliteten til innbyggerne våre. Å legge til rette for positiv utvikling i næringslivet gir muligheter for en variasjon av arbeidsplasser og derved et potensiale for gode liv. I den grad planen har påvirkning på folkehelsen i bygda, er den positiv.

Vurdering i forhold til Sørsamisk språk og kultur:

Snåsa har et ansvar for Sørsamisk språk og kultur. Satsningsområdene som ligger inne i planen omfatter tilrettelegging og satsning på reindrift og samisk kultur. Planen anses å ha positiv påvirkning på Sørsamisk språk og kultur.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Temaplan næring, «100 i 30», legges ut på høring i perioden 13.05.25-09.06.25.

Formannskapetets behandling av sak 21/2025 i møte den 13.05.2025:

Følgende forslag til endring i forslag til vedtak ble lagt fram fra Gjermund Hansen Eggen SV:

Temaplan næring, «100 i 30», oppdateres med endringer som kommer frem i møtet og legges ut på høring i perioden 13.05.25-09.06.25.

Korreksjon grammatikk - med hjelp fra Chat-GPT

- "Swot alalysen" (innholdsfortegnelse, side 2):
- Riktig: SWOT-analysen
- "satsningsområdene" og "satsningsområde" brukes konsekvent gjennom dokumentet.
- Anbefalt rettskriving: satsingsområdene / satsingsområde (i tråd med Bokmålsordboka og offisiell normering)
- "Seterbygda Snåsa- Snåsa" (side 13):
- Mangler mellomrom og tegnsetting. Bør være: Seterbygda Snåsa – Snåsa
- "Tjaktjen Tjåanghkoeog SGF" (side 13):
- Bør være: Tjaktjen Tjåanghkoe og SGF
- "virkemiddelapparatet" skrives konsekvent i ett ord, hvilket er korrekt, men det står også:
- "virkemiddel apparatet" i SWOT-analysen (side 9).
- "ressursene" → skrevet som resursene (side 17):

- "Setrene har etter hvert gjort Snåsa kjent langt ut over kommunegrensene."
- Bør være: langt utover kommunegrensene (fast uttrykk)

Kontinuitet og helhet

- Side 8 - Andre kulepunkt
 - o Avsnittet må skrives om slik at det gir mening
- Side 8 - Tredje kulepunkt
 - o Kan dette utdypes nærmere, dette er veldig generelt
- Tiltak - Industrivekst og teknologi-utvikling
 - o regulere, klargjøre å promotere nye og ledige eksisterende næringsarealer. (Ingen nevnt, ingen glemt)
 - o Siste kulepunkt må enten forenkles eller utdypes.
- "snåsa kommune har signert trønders matmanifest. Dette må forplikte"
- Tiltak - Bio og sirkulære næringer
 - o Første tiltak i opprettholde og utvikle bærekraftige gårder gir ikke mening.
 - o "Utnytte pott for lokal"

Forslag i Temaplan lagt fram fra Tone Våg AP:

Det utarbeides en egen landbruksplan innen utgangen av 2025, og at det vises til dette under kapitlet Bio-og sirkulære næringer i Temaplanen.

Begrunnelse: Landbruket sysselsetter nå bare 15 % av befolkningen på Snåsa, en nedgang fra 25 % de siste 10 år. For å motarbeide denne trenden må det utarbeides en plan for utvikling av landbruket på Snåsa, som spesielt tar for seg mulighetene for framtidig matproduksjon og sysselsetting.

Forslag til tilføyelse i planen fra Vigdis Bakken SP:

Under swot analyse "styrker"

Gode utviklingsmuligheter i landbruket

Votering:

Det votes først over Tone Våg AP sitt forslag.

Tone Våg sitt forslag falt med 4 mot 1 stemme.

Tone Våg AP stemte for.

Arnt Einar Bardal SP, Gjermund H. Eggen SV, Vigdis Bakken SP og Anders G. Linga SP stemte imot..

Så votes det over Gjermund H. Eggen SV, sitt forslag til endring i vedtaket.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Så tas Vigdis Bakken SP sitt forslag til tilføyelse i planen opp til votering.

Votering:

Enstemmig vedtatt.

Formannskapet sitt vedtak:

Temaplan næring, «100 i 30», oppdateres med endringer som kommer frem i møtet og legges ut på høring i perioden 13.05.25-09.06.25.

Tilføyelse Under swot analyse "styrker"
Gode utviklingsmuligheter i landbruket

Korreksjon grammatikk - med hjelp fra Chat-GPT

- "Swot alalysen" (innholdsfortegnelse, side 2):
- Riktig: SWOT-analysen
- "satsningsområdene" og "satsningsområde" brukes konsekvent gjennom dokumentet.
- Anbefalt rettskriving: satsingsområdene / satsingsområde (i tråd med Bokmålsordboka og offisiell normering)
- "Seterbygda Snåsa- Snåsa" (side 13):
- Mangler mellomrom og tegnsetting. Bør være: Seterbygda Snåsa – Snåsa
- "Tjaktjen Tjåanghcoeog SGF" (side 13):
- Bør være: Tjaktjen Tjåanghcoe og SGF
- "virkemiddelapparatet" skrives konsekvent i ett ord, hvilket er korrekt, men det står også:
- "virkemiddel apparatet" i SWOT-analysen (side 9).
- "ressursene" → skrevet som resursene (side 17):
- "Setrene har etter hvert gjort Snåsa kjent langt ut over kommunegrensene."
- Bør være: langt utover kommunegrensene (fast uttrykk)

Kontinutet og helhet

- Side 8 - Andre kulepunkt
 - o Avsnittet må skrives om slik at det gir mening
- Side 8 - Tredje kulepunkt
 - o Kan dette utdypes nærmere, dette er veldig generelt
- Tiltak - Industrivekst og teknologi-utvikling
 - o regulere, klargjøre å promotere nye og ledige eksisterende næringsarealer. (Ingen nevnt, ingen glemt)
 - o Siste kulepunkt må enten forenkles eller utdypes.
- "snåsa kommune har signert trønders matmanifest. Dette må forplikte"
- Tiltak - Bio og sirkulære næringer

- o Første tiltak i opprettholde og utvikle bærekraftige gårder gir ikke mening.
- o "Utnytte pott for lokal"